

hírek · közlemények

NEMZETKÖZI KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI-MÓDSZERTANI MUNKAÉRTEKEZLET BUDAPESTEN

Budapesten tartották 1964. december 14-19. között az európai szocialista országok könyvtártudományi-módszertani intézeteinek vezetői tanácskozásukat.

A tanácskozás szükségességéről talán a munkaértekezletet záró ajánlásokból idézünk:

A konferencia tapasztalatai azt mutatják, hogy országaink eddig laza kapcsolatai már nem elegendők az egyes országok előtt álló feladatok megoldására. A könyvtári munka jelenlegi színvonala követelően írja elő a kiterjedt tapasztalatcserét, melyen a közös határoztokról tanácskozni, vitatkozni lehet.

A budapesti tanácskozáson három fontos kérdésben hét ország képviselői tanácskoztak és vitatkoztak, az eredmény pedig együttműködés kialakítása egy sor gyakorlati kérdésben. A három téma referátumait előzetesen kapták meg a tanácskozás résztvevői a konferencia munkanyelvén németül és oroszul. A napirend minden kérdés megvitatására egy ülészakot irányzott elő, a negyedik ülészak az ajánlásokat vitatta meg és fogadta el.

Az első napirendi pont előadója O.Sz.CSUBARJAN, a Lenin Könyvtár helyettes igazgatója volt, témája "A könyvtárak módszertani irányítása során szerzett tapasztalatok a Szovjetunióban". Előadásának számkra különösen érdekes része volt a szovjet könyvtárügy jelenlegi fejlődési szakasza főbb tendenciáinak felvázolása. Ezek röviden: - az irodalompropaganda növekvő jelentősége, - a könyvtárak tájékoztató intézményekké fejlesztése, a könyvellátás megjavítása a kutatók, a különböző szakterületeken dolgozók számára, - az állomány jobb kihasználása, - az egységes könyvtári rendszer, a különböző főhatóságokhoz tartozó könyvtárak koordinálása és együttműködése - a könyvtári munka gépesítése.

Az előadás és a vita megállapította, hogy a módszertani irányítás az állami irányítás szerves része. A munkaértekezlet CSUBARJAN elvtárs előadását a szocialista országok módszertani munkája elvi alapjául fogadta el. Minden ország feladata, hogy a maga területén megvalósítsa valamennyi könyvtártípus egységes módszertani irányítását.

A második napirendi pont "A könyvtárak tudományos tervezésének problematikájához" kérdéssel foglalkozott, előadója Gotthard RÜCKL, a Zentralinstitut für Bibliothekswesen, Berlin, igazgatója volt. Az az egyöntetű álláspont alakult ki, hogy a kérdés teljes kidolgozása sürgető feladat és ehhez a referátum elvi alapul szolgált. Kérdőív készül a szocialista országok irányzóinak és normáinak begyűjtésére, az összegyűjtött adatokat a résztvevő országok 1965 őszén kapják majd meg. A főbb statisztikai mutatók egységesítésére szakértői bizottság alakul.

A legközvetlenebb gyakorlati együttműködés kialakítására volt alkalmas BÓDAY Pál, a KMK osztályvezetőjének előadása "A szocialista országok együttműködése a könyvtártudományi dokumentációs munka és tájékoztatás területén". A referátum áttekintést adott a könyvtári-dokumentációs szakirodalom feltárásáról és annak problémáiról, rámutatott a párhuzamos munka veszélyeire. A szakképzettség iránt megnyilvánuló igény, a könyvtárakkal szemben támasztott követelmények növekedése egyaránt fokozta a szakirodalom feltárására és felhasználására vonatkozó igényt. A szakirodalom feltárását pedig az egyes országok nemzeti szakirodalmának számbavételére kell alapozni. Az ajánlásokban elfogadták, hogy a résztvevő országok a jövőben havonta összeállítják a nemzeti könyvtártudományi-dokumentációs szakirodalom jegyzékét orosz és német címfordítással, évente pedig a jelentősebb publikációk válogatott anyagából irodalmi szemlét készítenek.

A munkaértekezlet lehetőséget nyújtott egymás munkájának megismerésére, a személyes kapcsolatok kiépítésére. Az elsőt elősegítették az egységes vázlat alapján az egyes országok könyvtári helyzetéről készült tájékoztatók. /Rendelkezésre állnak a KMK Szakkönyvtárában/, a másodikat pedig a tanácskozások közti programok: kötetlen találkozások, beszélgetések, könyvtárlátogatások.

Nem térhettünk ki e rövid tájékoztatásban részletekre, de kettőt mégis szeretnénk kiemelni, melyek vendégeink tetszését különösen megnyerték, az egyik, hogy a munkaértekezlet során 5 Bulletin jelent meg orosz és német nyelven, az előző napi vita rövid összefoglalását közölve jegyzőkönyv helyett és a napi várható eseményekről tájékoztatva, - a másik dr.LOMB Katalin nagyszerű tolmácsolása volt németről oroszra és viszont, ami lehetővé tette a munkaértekezlet vitájának követését minden résztvevő számára.

A munkaértekezlet teljes anyagának kiadása /előzetes tájékoztatók, előadások, vita, ajánlások/ szerkesztés alatt áll.

A tanácskozáson a következő országok vettek részt, zárójelben közöljük a delegáció vezetőjét és résztvevők számát: Bulgária /Krisztina Kalaidzieva + 4/, Csehszlovákia /dr.Kamil Groh + 1/, Jugoszlávia /dr.Visnja Vukovic + 2/, Lengyelország /Jadwiga Kolodzieiska +2/, NDK /Gotthard Rückl + 2/, Szovjetunió /O.Sz.Csubarjan/. Magyar részről a konferencián az MM és a KMK illetékes munkatársai vettek részt.
/dr.F.L./

MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁSI KIÁLLÍTÁS MOSZKVÁBAN

Moszkvában 1965. május 15 és július 30 között a KGST tagállamok - a Bulgár Népköztársaság, Csehszlovák Szocialista Köztársaság, Lengyel Népköztársaság, Magyar Népköztársaság, Német Demokratikus Köztársaság és Szovjetunió - "INFORGA-65" címmel, műszaki tájékoztatósi kiállítást rendeznek.

A kiállításon bemutatásra kerülnek a tájékoztató anyagok előkészítésére és visszakeresésére szolgáló specializált rendszerek, a műszaki-tudományos propaganda és a könyvtári munkák gépesítésének eszközei, a mérnöki és irányítási, illetve nyilvántartási technika, a dokumentáció másolás- és sokszorosítás gépesítésének és az információ távközlésének berendezései.

A 7300 m² alapterületű kiállítást 3 pavilonban rendezik meg a Szovjetunió Népgazdasági Eredmények Kiállításának területén /VDNH/.

Az "INFORGA-65" c. kiállítás hazai vonatkozású anyagának összeállítását a KGM Műszaki Tudományos Tájékoztató Intézet végzi.

A Magyar Népköztársaság kb. 800 m²-nyi területen mutatja be a műszaki tájékoztatásban eddig elért eredményeit, az alkalmazott korszerű eszközöket, a magyar ipar által gyártott és a műszaki tájékoztatásban is alkalmazható új berendezéseket.

Többek között a kiállításon szerepel a Podonyi féle adatfeljegyző, kölcsönző és statisztikai gép. A magyar találmány lényegesen egyszerűbbé teszi a könyvtári kölcsönzés munkáját, pontosabbá téve az adminisztráció eredményeit is.

Az OMKDK a kézi- és gépi-válogatású lyukkártyákkal végzett munkákat mutatja be, a tudományos műszaki filmekre vonatkozó információ-visszakeresési rendszer ismertetésével. A fentiekén kívül még nagyon sok, a KMK-ban és az OMKDK-ban már alkalmazott ötletes berendezést mutatunk be.

A kiállításra sok magyar vonatkozású statisztikai adat kerül feldolgozásra, az általános műszaki színvonal publikálása érdekében.

A kiállított tárgyak között szerepelnek még:

az "SHR 16" típusú 16 csatornás memoria-berendezés, a "T6 1446M" típusú, vezeték nélküli fordításközvetítő, "Simulton" berendezés.

Magyar részről a kiállítás egyik érdekessége lesz az Ikarus-557 típusú, autóbusból átalakított, mozgó /gördülő/ műszaki propaganda központ, az MTTI tulajdona.

Az "INFORGA-65"-ön résztvevő államok minden, - a műszaki tájékoztatásban alkalmazható - berendezést és készüléket bemutatnak, az előregyártott könyvtári típusbutoroktól és polcoktól kezdve /NDK/ a KMP 3M típusú fonogramm-másoló készletig /SZU/.

A diavetítőkből legalább 8 féle típust mutatnak be a kiállítók.

A BNK többek között könyvek és dokumentumok konzerválására használható berendezést, a laminátort mutatja be.

Az LNK a digitális -"ZAM" típusu - számítógépet "SAKO" és "ALGOL" automatikus kódolórendszereket ismerteti majd a kiállításon.

A Szovjetunió által kiállított érdekességek közé tartozik pl. az "APM-Z" típusu automatikus nyomtatógép, a "Bloknot" zsebdiktafon, az "NFA" fotószedő automata, "ERA" elektrográfiai reprodukciós berendezés stb. A CSSZK írógépből 8 félélt állít ki az ofszet sokszorosítók, fotoberendezések és spektográfok között.

Az "INFORGA-65" c. moszkvai kiállítást rendkívül nagy érdeklődés előzi meg. Egy helyen megtalálható lesz szinte valamennyi eszköz, ami a műszaki tájékoztatás egyre inkább növekvő feladatának betöltéséhez szükséges és beszerzésük nem útközik majd különösebb nehézségbe.

Sajnos a sok-száz kiállításra kerülő eszközt nem áll módunkban itt felsorolni, de egy-egy érdekesebb berendezést, vagy készüléket a későbbiekben ismertetni fogunk.

PUNGOR József

" " " "

A dokumentáció- és könyvtártechnika számára is jelentős szöveg-előállító berendezést készített az IBM cég. Néhány éve hozta forgalomba az írófejes-írógépet. Ebben az írásjegyek nem írókarokon vannak, mint a szokásos írógépeken, hanem egy gömb külső felületén. Írás közben a papírt tartó henger áll, és az írófej fut előtte jobbról balfelé. A lenyomott billentyűnek megfelelően az írógömb ama pontja ütődik a szalagon keresztül a papirosához, amelyen a vonatkozó betű van. Az írófej egyetlen mozdulattal cserélhető, tehát több betűtípust, valamint különleges /pl. matematikai/ jegyeket igénylő szövegek könnyen állíthatók elő. Jelenleg hét írógömböt lehet venni az írógéphez. Ezek közül hat különböző betűtípusokat, egy pedig különleges jeleket tartalmaz.

A címben említett berendezés két készülékből tevődik össze: az írófejes írógép egyik változatából, valamint vezérlőművet és mágnesszalagos-memóriaegységet tartalmazó készülékből. Az írógépen lebillentyűzött szöveget mágnesszalagon tárolja a memóriaegység. A mágnesszalagról a tárolt szöveg megfelelő vezérlés szerint az írógépen automatikusan visszairható. A mágnesszalag hossza 30 m, 24 000 jegy tárolható rajta. A villamos írógép sebessége mind mágnesszalagra, mind a arról történt írás esetén 15 jegy/mp. A vezérlőegység a mágnesszalagon tárolt adatok közül automatikusan válogatni is tud. A válogatás 79 szempont szerint folytatható le. Egy írógéphez egyidejűleg két mágnesszalagegység is kapcsolható. Az írógépen leírt szöveg a vezérlés nyomán részenként hol az egyik, hol a másik mágnesszalagra rögzíthető. Visszairáskor pedig a papírlapon előállítandó szöveget az írógép az utasítások szerint a két mágnesszalagról váltakozva vezeti le. A vezérlőművel sorkiegyenlítés is előállítható.

/Bürotechnik + Automation, 1964. 8.sz./

Egy repülőgépgyár könyvtára telefonmegkereséseket automatikusan rögzítő készüléket /un. elektronikus titkárnót/ helyezett üzembe két szolgálatának kiszolgálására. Az egyik a fotokópiaszolgálat. Két darab Xerox 914 automatikus másolóberendezés dolgozik napi 8 órán keresztül, hogy a széleskörű másolatigényt kielégítse. Minden kérest négy napon belül teljesítenek, a jóminőségű másolatokat adnak. A másik szolgáltatás keretében a jelentős folyóiratok tartalomjegyzégeit havonta kétszer megjelenő hiradóban közlik az érdekeltekkel. E kiadvány nyomán sok másolat-igény érkezik.- Az elektronikus titkárnó úgy működik, hogy a telefonszám tárcsázása után géppel leadott felszólítás hallható, mely kéri a hívót, hogy másolat iránti igényét a bibliográfiai adatoknak és a saját címének bediktálásával tudassa. A bemondott adatokat a berendezés automatikusan rögzíti, majd visszaolvassa, hogy a hívó ellenőrizhesse az adatfeljegyzés helyességét. Az igényléseket naponta egyszer visszaolvastatják a géppel, átírják másolatigénylő-lapokra és elindítják a másolatkészítési eljárást. A berendezés felszerelése óta a másolatigény rohamosan nő. Az elektronikus titkárnó teljesítménye már elérte a havi 1000 üzenetátvételt.

/Special Libraries, 1964. 9.sz. 632.p./

"" ""

Az USA honvédelmi minisztériuma /Department of Defense/ az ország különböző pontjain kutatóintézetekben, egyetemeken, állami laboratóriumokban 22 tájékoztatási központot létesített. Rendeltetésük a honvédelmi minisztérium hatáskörébe tartozó tudományos, műszaki és ügyviteli személyzetnek, valamint a honvédelmi minisztériummal szerződéses viszonyban lévő cégeknek a munkájukhoz szükséges lehető legfrissebb információs anyaggal való ellátása, valamint az ezek részéről érkező tudakozódó kérdések megválaszolása. A központok feladata a kijelölt tárgykörökbe vágó publikált és nem-publikált szakirodalomnak gyűjtése, feltárása és dokumentációs feldolgozása. Az új központok tehát más jellegűek, mint a már meglévők, melyek elsősorban magukkal a dokumentumokkal foglalkoztak, nem pedig a dokumentumok tartalmával. Az új tájékoztatási központok létesítése első lépését képezik a tájékoztatásügy terén teendő ama kormányzati intézkedéseknek, melyeket az 1963. évi Weinberg-jelentés javasolt.

/Special Libraries, 1964. 9.sz. 638.p./

"" ""

Megjelent a MŰSZAKI EGYETEMI KÖNYVTÁROS, a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának időszakos kiadványa 2.szama. A lap elsőnek dr.HÉBERGER Károly cikkét közli "A tananyag korszerűsítés könyvtári lehetőségei"-ről, melyben a hagyományos könyvtári eszközök mellett ismerteti a dokumentáció eszközeit és a kiadványcsere lehetőségeit is. A könyvtárügy néhány időszerű kérdéséről dr.ALEXITS György akadémikussal folytatott beszélgetés után dr.BALÁZS János és dr.KÓSA Győző számol be az állományellenőrzés problémáiról és ta-

pasztalatairól a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárában. KÁROLYI Zsigmond cikke "A szakirodalmi tájékoztatás folyóiratbázisának tervszerű kiépítéséről" szól, míg KEMÉNY István, az OSzK munkatársa "A Külföldi Könyvek Országos Gyarapodási Jegyzékének munkájáról", dr. MÓRA László "Központi szolgáltatások hatékonysági vizsgálata"-ról, CHOLNOKY Tiborné "A folyóirat devizagazdálkodás néhány kérdéséről", ROHLA Mártonné "A tanszéki főlös anyag kezeléséről", PINTÉR Lajosné "A mikrofilm szerepéről", FRANK Vilmos pedig a "Hiányos folyóiratok ideiglenes kötése"-ről ír. Az értékes cikkanyagot könyvismertetések és a magyar könyvtári szaklapok egyetemi könyvtárakat érintő cikkeiből készült bibliográfia egészíti ki.

" " "

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Könyvtári Igazgatósága az év első napjaiban "Szovjet Műszaki Tapasztalatok" címen, új kiadványt jelentetett meg, amely az Orosz Föderatív Köztársaság Központi Műszaki Tájékoztatási Intézetének /GOSZINTI/ szerkesztésében megjelenő publikációkra hívja fel a figyelmet.

A GOSZINTI az 1964. évben olyan több iparágat egyformán érdeklő ágazatközi jelentőségű tájékoztatási anyagok kiadására összpontosította munkáját, amelyek a Szovjetunióban elért legujabb műszaki tudományos eredményeket, technológiai eljárásokat és termelési tapasztalatokat ismertetik.

Az "Élenjáró tudományos-műszaki és termelési tapasztalatcsere" című gyűjteményes sorozatban 22 téma van, amelyek elsősorban az iparvezetés felelősei, a kutató és tervező mérnökök számára nyújtanak - a Szovjetunió legjobb szakemberei tollából - értékes tájékoztatásokat.

Az "Élenjáró termelési tapasztalatok" című sorozatban megjelenő kis formátumú füzetek röviden ismertetik a gyári - üzemi tapasztalatokat. Ez a kiadványtípus operatív tájékoztatási forma, amely alkalmas arra, hogy a munkahelyen alkalmazásra is kerüljön, mivel a téma leírása mellett a szükséges illusztrációkat is tartalmazza.

A "Gyári tapasztalatok tematikus anyag-gyűjteménye" című sorozatban olyan kiadványok látnak napvilágot, amelyek tükrözik a vállalatoknak a progresszív technológiai és a termelés automatizálása elterjesztésével kapcsolatos tapasztalatait. Az egyes cikkek röviden ismertetik a javasolt intézkedés technikai lényegét, hevezetése eredményeként kapott gazdasági effektust is.

A Könyvtári Igazgatóság kiadványa izléses és figyelmet keltő külsővel, folyamatosan adja közre a GOSZINTI 1964. évi kiadási tervében jelzett publikációk címeinek magyar nyelvű fordításait, 30 Ft-os előfizetési ár ellenében.

Az eredeti - orosz nyelvű - anyag a könyvtár állományából kikereshető, kölcsönözhető.

" " "

Műszaki és természettudományi filmkatalógus jelenik meg a közeljövőben az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ kiadásában.

A háromkötetes katalógus közel 1000 szakfilmet tartalmaz különböző tematikai csoportosításban. Egy kötete a filmek tárgyköre, szakrend, gyártási hely stb. bontásokban könnyíti meg a visszakeresést.

A jegyzék a filmek tartalmán kívül a legfontosabb forgalmazási és műszaki adatokat is tartalmazza. A katalógus a Magyarországon feltehető magyar és külföldi műszaki és természettudományi filmek ismertetésével komoly segítséget jelent az audio-vizuális műszaki propaganda munkában.

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ olvasószolgálatát 1964. évben 153 482 személy látogatta. Ebből a könyvolvasótermet 50 784 fő, a folyóiratolvasót 35 602 fő, a Szabadalmi tárat 7888 fő, a Kölcsonzósolgálatot 59 208 fő.

A beiratkozott olvasók száma az 1963. évi 12 494 főről 14 082 főre emelkedett.

A helyben olvasott és kölcsönzött állományegységek /könyv, folyóirat, fordítás, szabadalom stb./ száma közel fél millió volt.

A könyvtár állománya 13 000 kötet könyvvel, 31 250 db fordítás-másolattal és közel 250 000 szabadalommal gyarapodott.

Az év folyamán 3121 féle szakfolyóirat érkezett rendszeresen a könyvtárba, 15 %-kal több mint az előző esztendőben.

Befejeződtek az OMKDK-ban a könyvtárosképző szaktanfolyam 1964/65 tanév I. félévének vizsgái. A félévi vizsgaeredmények a következők:

	I. évfolyam	III. évfolyam
kitűnő	6	4
jeles	11	19
jó	27	18
közepes	3	3
elégséges	1	-
	<u>48</u>	<u>44</u>
halasztott	6	-
	<u>54</u>	<u>44</u>

A vizsgák átlaga tantárgyak szerint a következő:

	I. évfolyam	III. évfolyam
ideológia	3,8	4,5
könyvtártan	4,6	-
könyvismeret	4,1	4,0
címleírás	4,0	-
osztályozás	-	4,5
technológia	-	4,7
idegen nyelv	3,4	3,8
gépírás	4,0	4,6
	<u>3,98</u>	<u>4,35</u>

A III. évfolyam hallgatói az utolsó félévi vizsgakötelezettségüknek valamennyien eleget tettek, a képesítő vizsgához a záródolgot beadták, így a februári képesítő vizsgát megkezdhették.

""""

A Műszaki Főiskolák Könyvtárainak Nemzetközi Szövetsége /Internationale Vereinigung der Technischen Hochschulbibliotheken = IATUL/ 1964 szeptemberében Stuttgartban ülésezett. A választás azért esett erre a városra, mert a Műszaki Főiskola Könyvtára mintaképe a korszerű könyvtárépítkezésnek. Az ülés során megállapították, hogy az adatfeldolgozó gépek, az automatizálás és a könyvtári kisgépesítés alkalmazása a könyvtárszervezésnél, magát a könyvtárépületet, annak hagyományos belső beosztását is megváltoztatja. L.J. van der Wolk /Delft/ könyvtárigazgató, a IATUL elnöke záróbeszédében kijelentette, hogy az egyetemi könyvtárak épületeit és berendezéseit a tudomány és technika növekvő feladatainak megfelelően, rugalmasan kell kialakítani.

/Dokumentation, Fachbibliothek, Werksbücherei, 1964.okt.-nov. 13.k. 1.sz./

""""

Az A.I.D. /Association Internationale des Documentalistes - Dokumentalisták Nemzetközi Szövetsége/ "A dokumentum célszerű felhasználása" címmel szimpoziумot hirdetett. Célja, hogy választ kapjon arra, vajon a dokumentumot céljának megfelelően használják-e fel, nem lehetne-e javítani tartalmán, megjelenési formáján és terjesztési módján, hogy ezzel hozzáférhetőbbé és hatékonyabbá váljék.

A szimpoziумot Párizsban rendezik, a részvétel levelezés útján történik. A dokumentációs hálózat minden tagja: kutató, szerkesztő, dokumentalista, könyvtáros stb. bármely országból részt vehet. A hivatalos nyelv: angol, francia, német, orosz, spanyol. A hozzászólás beküldési határideje 1965. március 1. volt. /A felhívás sajnos szerkesztőségünkhöz csak február második felében érkezett be./ Egy később meghatározandó időpontban tartandó ülésen a kérdéseket szóban is meg fogják vitatni.

Londonban rövid ismertetés jelent meg azok részére, akik a tájékoztatást akarják hivatásul választani. A brosurra foglalkozik a tájékoztatás szerepével, a tájékoztató munkához szükséges tanulmányokkal és tulajdonságokkal.

Information work as a career. London, ASLIB, 1964. 5.p.
/Bibliographie Documentation Terminologie, 1964. 5.sz. 157.p./

" " "

Tanulmány jelent meg a japán ipari tájékoztató-szolgálatról. A kiadvány fontosabb szervek, könyvtárak, magán és állami vállalatok tájékoztató-szolgálatát ismerteti.

Scientific and technical information activity in Japanese enterprises. Tokyo, 1963. 15.p.

/Bibliographie Documentation Terminologie, 1964. 5.sz. 158.p./

" " "

A National Science Foundation /USA/ rendszeres nyilvántartást vezet az amerikai tudósokról és műszaki szakemberekről, mikor, milyen tárggyal foglalkoznak, milyen nyelveken tudnak stb. Az 1962-es helyzetet a fenti szervezet "Scientific Manpower Bulletin" c. lapjának 1964. márciusi 20. száma ismerteti.

/Bibliographie Documentation Terminologie, 1964. 5.sz. 158.p./

" " "

Az Association Internationale des Documentalistes /International Association of Documentalists/ új lapja: "Bulletin de l'Association Internationale des Documentalistes". A lap negyedévenként jelenik meg és a nyugati országok részére New Yorkból terjesztik.

/Bibliographie Documentation Terminologie, 1964. 5.sz. 152.p./

" " "

A GPNTB olvasói találkoztak D.A.Osanin professzorral, a Pszichológiai és az Össz-szövetségi Műszaki Esztétikai Tudományos Kutató Intézet osztályvezetőjével. D.A.Osanin a mérnöki pszichológia és a tervező munka kapcsolatáról beszélt, és hangsúlyozta, hogy a pszichológusok és az új technika megteremtői közötti jobb kapcsolat kedvezőbb munkafeltételek kialakítását teszi lehetővé.

/Techniceszkie Biblioteki SzSzSzR, 1964. 3.sz./

" " "